

ГАЗЕТАГА ИЛОВА, 1993 ЙИЛ №2

ТАВСИЯНОМАЛАР

- 2-БЕТ
КЕНГАШЛАРНИ ТАЙЕРЛАШ ВА УТКАЗИШ
- 3-БЕТ
МАҚТАБ РАҲБАРЛАРИ ШУЪБАСИ ҚАНДАЙ
УТАДИ?
- 4-БЕТ
ТАРБИЯВИЙ МУАММОЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ
ТАДБИРЛАРИ
- 5-БЕТ
ТАРБИЯ ВА ТАЪЛИМНИНГ ИЛК БОСҚИЧИ
- 6-БЕТ
ОНА ТИЛИ ВА АДАБИЕТ УҚИТИШ ЯНГИ-
ЛИКЛАРИ
- 7-БЕТ
ГЕОГРАФИЯ, КИМЕ, АМАЛИЙ РУҲШУНОС-
ЛИКНИ УҚИТИШГА ОИД МУҲИМ ВАЗИФА-
ЛАР
- 8-БЕТ
МАТЕМАТИКА ВА ФИЗИКА, БИОЛОГИЯ,
ТАРИХ ВА ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР ШУЪБАЛА-
РИДА НИМАЛАРГА ЭЪТИБОР БЕРИЛАДИ?

Мақсуд ШАИХЗОДА

МУАЛЛИМ

Яшасам юз йил ҳам чиқмайди эсдан,
Менга илк алифни ўргатган устоз,
Кечирдим мен юзлаб китобни кўздан,
Биринчи дафтарга мен қўйган ихлос

Яшайди кўнглимда нафасдай азиз,
Қаламим ёзгунча, миннатим чексиз.

Муаллим!.. — У қандай шарафли унвон,
Табиат сирларин, турмуш ҳикматин,
Шуурнинг қудратин кўп равшан, аён —
Насллар онгига у айлар талқин.

Унинг кўзи билан бизлар баримиз —
Дунё китобини ўқий бошлаймиз.

Гуллаб борар экан элда фан ҳар он,
Асрлар, насллар сенга умидвор!
Элнинг муаллими, сенга бу фармон
Тарихлар номидан бўлмиш барқарор.

Улуғ муаллимдан сен олгин ўрнак,
Юлдузлар қуёшдан нурни олгандак.

Яшасам юз йил ҳам чиқмайди эсдан
Менга илк алифни ўргатган устоз,
Кечирдим мен юзлаб китобни кўздан,
Биринчи дафтарга мен қўйган ихлос —

Яшайди кўнглимда нафасдай азиз,
Қаламим ёзгунча, миннатим чексиз.

АВГУСТ КЕНГАШЛАРИ
№1

(Боши 2, 3-бетларда).

Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва уларнинг масъулиятларини ошириш масалаларига эътиборни қаратиш.

МАЪРУЗАЛАР

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва ҳукуматининг халқ таълими тўғрисидаги сиёсатини мактаб ҳаётига сингдириш йўллари ва услублари.
2. Халқ педагогикаси асосида мактабда таълим-тарбияни тақомиллаштиришнинг тамойиллари.
3. Мактабни яратилаётган янги дарслик ва дастурлар билан таъминлашнинг аҳволи.
4. Фанларнинг ўқитилиши ва экология.
5. Бозор иқтисодиёти шароитида ишлаб чиқариш дарсларини амалий машғулотлар асосида олиб бориш ҳамда ўқувчилар томонидан ишланган маҳсулотлардан савдо-қўрғазмалар ташкил этиш.

МАКТАБ РАҲБАРЛАРИ ШҲЪБАСИ

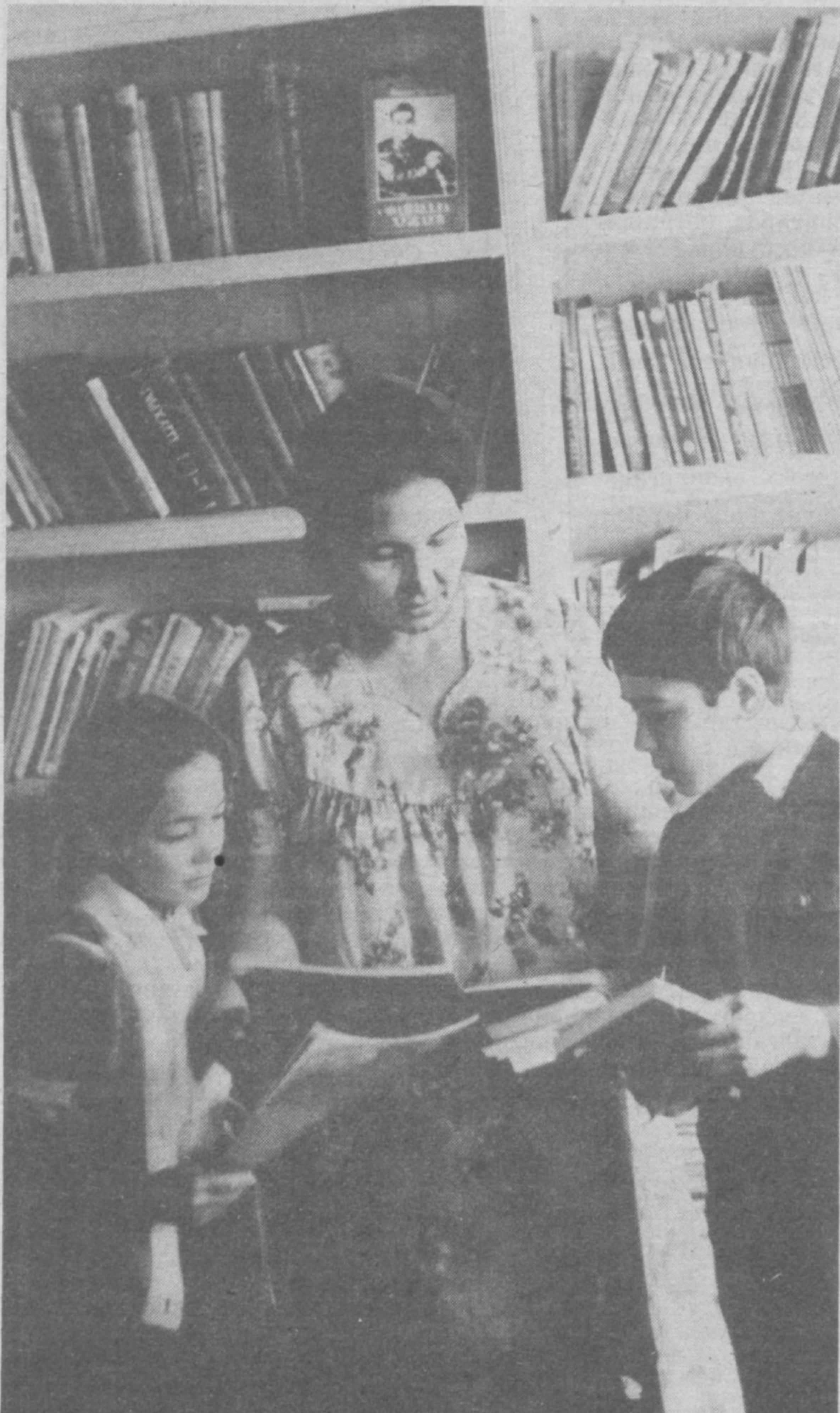
6. Ўқувчиларни табақалаш ўқитиш ва иқтидорли ўқувчиларни танлаш ҳамда улар билан ишлаш тажрибаси.
7. Ўқитувчиларни тоифалаш борасида уларни битим асосида кўриқдан ўтказиш; илгор иш тажрибасини ўрганиш ва йил давомида ҳисоботини тинглаш.
8. Мактабда синф раҳбарларини табақалаш, илгор иш тажрибаларини оммалаштиришни ташкил этиш.
9. Мактабда ботаника боғи, ҳайвонот бурчагини ташкил этиш; ўқувчиларда паррандаларга, жонли мавжудотларга меҳр-муҳаббат ҳис-туйғуларини уйғотиш.
10. Таълим-тарбия тизими-

- да Ватан ва ватанпарварлик туйғуси.
 11. Маҳалла, оила, мактаб ҳамкорлигида ахлоқий тарбияга янгича ёндашиш.
 12. Синфдан-синфга кўчириш ва битириш имтиҳонларида тест-синов усулидан фойдаланиш иш тажрибаси.
 13. Факультатив дарсларда халқ педагогикасидан фойдаланиш усуллари.
 14. Мактабда таълим-тарбия жараёнини режалаштиришга янгича ёндашиш (экология, Ватан туйғуси, ахлоқий, ҳуқуқий, иқтисодий тарбия ва ҳ. к.)
- БАҲС ВА МУНОЗАРАЛАР**
1. Мактабингиз хусусий мактаб бўлса, сиз нималарга эътибор берган бўлур эдингиз?

2. Сизнингча, замонавий дарс қандай бўлмоғи керак?
 3. Бозор иқтисодиёти шароитида ёрдамга муҳтож ўқувчилар учун мактабингизда қандай тадбирларни қўллашингиз мумкин?
 4. Тест-синов усуллари муносабатингиз?
 5. Ўқувчингиз қора курсида, сиз уни қандай ҳимоя қилар эдингиз?
 6. Барча фанлар бўйича таълим стандартига ўтиш ҳақидаги тасаввурингиз.
- ДАВРА СУҲБАТИ**
1. Иқтидорли ўқувчилар учун алоҳида дастурлар ишлаб чиқиш муаммоси.
 2. Таянч мактабларининг дастур ва дарсликлари ҳақидаги фикрингиз.

3. Умумтаълим мактаблари Низоми талабларига сизнинг муносабатингиз.
4. Янги типдаги мактаблар учун ишлаб чиқилган Низомлар асосида қилинган иш тажрибаси.
5. Давлат талаблари ва стандартларига мувофиқ фанлар бўйича ўқувчилар таълим даражаларини ишлаб чиқишдаги фикрингиз ва таклифларингиз.
6. Айрим фанлар чуқурлаштириб ўқитиладиган мактаблар тўғрисидаги Низомнинг мактабингизда бажарилиши.
7. Балоғат ёшига етмаганлар орасида ҳуқуқбузарликнинг олдини олишда педагогик-психологик муаммолар.
8. Иқтидорли болалар республика слёти, ўқувчиларнинг фанлар бўйича ўтказилган олимпиада натижалари ҳақида мулоҳазаларингиз.
9. «Нафосат» ва «Қамолот» факультатив дарсларига қўйилган талаблар.

ТАРБИЯВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ

ни ташкил этишни ўрганиб чиқилганида бир қанча муаммолар аниқланди.

Булар, мактабдан ва синфдан ташқари тарбиявий ишлар бўйича директор муовини ва синф раҳбарларининг вазифаларини аниқлаш, тарбия жараёнини ташкил этиш, тарбия мазмунини янгилаш, болалар ва ўсмирлар уюшмалари масалаларидир.

Юқорида қайд қилинган муаммоларни ҳал этишда қуйидаги методик тавсияларга эътибор бериш зарур.

I. ТАШКИЛОТЧИ ВА СИНФ РАҲБАРЛАРИ УЧУН

Ташкилотчилар ва синф раҳбарларининг вазифалари.

Тарбия ишларини режалаштириш.

II. ТАРБИЯ МАҚСАДИ БЎЙИЧА:

1. Ватан туйғусини шакллантириш.
 - «Ўзбекистон Ватаним — манам»;
 - «Ўзбекистон — келажак буюк давлат»;
 - «Ватаним севмоқ — саодатдир» — мақоласи («Маърифат» рўзномасининг «Тарбия» иловаси, 1993, 22 май).
2. Миллий ва ахлоқий тарбия:
 - «Одобнома» дастурлари I-XI синф учун.
 - «Иймонни уйғотур Наврўз!»
 - Бобур ҳаёти ва ижоди бўйича синфдан ташқари тадбирлар ўтказиш.
 - «Наш празник» (рус тилида).
 - «Эзулик ва нафосат байрами» мақоласи («Маърифат» рўзномаси, 1993 й, 13 март).
 - «Нафосат бахш этади» мақоласи («Тошкент оқшоми» рўзномаси, 1993 йил, март ойи).
 - «Қадриятларимиз тарбия омни» мақоласи («Маърифат» рўзномаси, 1993 йил, 2 июнь).

3. Экологик тарбия:

— «Экологик таълим ва тарбия бўйича амалга оширишга мўлжалланган комплекс режалар».

— «Табиатни асранг, одамлар» («Маърифат» рўзномасининг «Тарбия» иловаси, 1993 йил, май ойи).

— «305-мактаб иш тажрибасидан» (экологик тарбия бўйича тадбир).

4. Иқтисодий тарбия:

— «Иқтисодий таълим-тарбия концепцияси, режа ва дастурлари».

5. Ҳуқуқий тарбия:

— «Конституциямиз — мустақиллик пойдевори».

III. БОЛАЛАР ВА ЎСМИРЛАР УЮШМАЛАРИ УЧУН:

— «Ўқувчилар билан ишловчилар учун тавсия».

ТАРБИЯВИЙ ИШЛАР БЎЙИЧА ДИРЕКТОР МУОВИНЛАРИ ШҲЪБАСИ.

I. Музокара

1. Мактабда тарбия жараёни янгилаш муаммолари.
2. Мактабда тарбиявий ишлар бўйича директор муовинининг асосий вазифалари.
3. Бозор иқтисодиёти шароитидан келиб чиқиб тарбия жараёнининг шакл ва мазмуни янгилаш, ўқитувчи ва ўқувчиларни ишбилармонликка ўргатиш.

II. Семинар

1. Мактабда тарбиявий ишлар бўйича директор муовини томонидан диагностика услубида синф раҳбарларини табақалаштириш ва ҳар бир тоифа билан алоҳида иш юритиш.
2. Мактабда тарбиявий ишларни ташкил этиш ва режалаштиришга янгича ёндашиш.

III. Илгор тажриба мактаби

1. Мактабда тарбиявий ишларнинг асосий йўналишлари: Ватан туйғусини шакллантириш, миллий қадриятларни тиклаш, тарбияга замон талаблари асосида ёндашиш; ахлоқий, эстетик, экологик, иқтисодий, ҳуқуқий ва бошқа йўналишлар мазмунини ёритиш иш тажрибаси.
2. Мактабда тарбияни ташкил этишга кенг жамоатчилик оммасини жалб этиш (ўқитувчилар жамоаси, ота-оналар, жамоатчилик, маҳалла, мактабдан ташқари муассасалар, оталиқ ташкилотлари, болалар ва ўсмирлар уюшмалари ва ҳ. к.).

СИНФ РАҲБАРЛАРИ ШҲЪБАСИ УЧУН МАВЗУЛАР

I. Музокара

1. Синф раҳбари томонидан тарбия ишларини ташкил этиш.
2. Тарбия ишларини янгича режалаштириш.
3. Синф раҳбарининг ота-оналар ва ўқувчилар билан ўзаро муносабати.

II. Семинар

1. Тарбия ишларини ташкил этишда ўқувчи шахсини ўрганиш.
2. Болалар ва ўсмирлар иш фаолиятини ташкил этишда ўқувчиларнинг истак ва қизиқिशларини ҳисобга олган ҳолда иш режаларини тузиш.

III. Илгор тажриба мактаби

1. Синф ўқувчиларини тарбиялашга янгича ёндашувнинг йўл-йўриқлари (синф ўқувчилари ва ота-оналар билан ўтказиладиган мажлислар, тарбиявий соатлар мавзулари ва тарбиявий тадбирлар мазмуни).

БОЛАЛАР ВА ЎСМИРЛАР ТАШКИЛОТИ ЭТАКЧИЛАРИНИНГ ШҲЪБАЛАРИ УЧУН МАВЗУЛАР

I. Музокара

1. Болалар ва ўсмирлар ташкилоти фаолиятидаги янгилаш.
2. Мактабда болалар ва ўсмирлар ташкилоти етакчиси ишини ташкил этиш, унинг муаммолари ва уларни ҳал этиш йўллари.
3. Болалар ва ўсмирлар ташкилоти фаолиятининг асосий йўналишлари.

II. Семинар

1. Болалар ва ўсмирлар ташкилотининг фаолиятини ошириш, мустақиллигини таъминлаш.
2. Етакчи касб маҳорати, иш услуби.

III. Илгор тажриба мактаби

1. Мактабдан ташқарида фаолият кўрсатаётган етакчилар иш тажрибаси. (мактабдан ташқари муассасаларда, турар жойларда, маҳалларда).
2. Болалар ва ўсмирлар ташкилоти етакчисининг педагогик жамоаси, ота-оналар, оталиқ ташкилотлари билан ҳамкорлиги.
3. Кичик ёшдаги мактаб ўқувчилари билан олиб борилган ишларни ташкил этиш.

Янги Конституция, «Таълим тўғрисида»ги Қонун, таълим ва тарбияга онд концепцияларнинг қабул қилиниши муносабати билан тарбия жараёнига ҳам муҳим ўзгартришлар киритилишини тақозо этади.

Шундан келиб чиқиб, тарбия жараёнини Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. КАРИМОВнинг «Ўзбекистон — келажак буюк давлат» номли рисоласига асосланиб ташкил этиш мақсадга мувофиқдир.

Сиёсий-ғоявий, Ватан туйғуси, миллий, ахлоқий, иқтисодий, ҳуқуқий, экологик ва эстетик йўналишлар шулар жумласидандир.

ШҲЪба ишини ташкил этишда авваламбор эркинлик, илгор тажрибага суяниш, замонамиз талабидан, Республика-миз шароитидан келиб чиқиб, Республика ўқув-методика маркази тарбиявий ишлар бўлими томонидан тайёрланиб чоп этилган методик адабиётлардан фойдаланишни тавсия этамиз.

1992-1993 ўқув йили якунида жойлардаги тарбия ишлари

